

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Š.**, bývajúceho v **Š.**, zastúpeného JUDr. **K.**, advokátkou v **P.**, proti žalovanej **R.**, so sídlom v **K.**, IČO: **X.**, zastúpenej JUDr. **G.**, advokátom v **K.**, **o zrušenie rozhodcovských rozsudkov**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16 C 127/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súd v Prešove z 29. mája 2014 sp. zn. 8 Co 10/2014, 8 Co 11/2014, takto

r o z h o d o l :

Návrh žalovanej na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a**.

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou doručenou Okresnému súdu Prešov 15. mája 2013 sa žalobca domáhal zrušenia rozsudkov Arbitrážneho súdu Košice z 19. januára 2012 sp. zn. 2 C 2933/2012, sp. zn. 2 C 1342/2012 a sp. zn. 2 C 2770/2012, ako aj odloženia ich vykonateľnosti. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou ako poisťiteľom uzatvoril tri poisťné zmluvy, ktoré boli spotrebiteľskými zmluvami a v rozhodcovskom konaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu jeho práv spotrebiteľa. Namietal tiež neplatnosť rozhodcovskej doložky, ktorá je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Okresný súd Prešov rozsudkom z 15. októbra 2013 č.k. 16 C 127/2013-207 zrušil rozsudok Arbitrážneho súdu Košice vydaný 19. januára 2012 pod sp. zn. 2 C 2770/2012 zaväzujúci žalobcu poskytnúť žalovanej peňažné plnenie (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“) na tom základe, že nesplnil osobitnú pohľadávku, ktorá vznikla z poistenia uzatvoreného 27. decembra 2007 poisťnou zmluvou č. X. (ďalej len „poisťná zmluva“),

zodpovedajúca nákladom poisťovne vo výške 293,27 Eur vynaloženým na uzavretie poistenia. Poistnú zmluvu uzatvárala žalovaná ako poisťovateľ (dodávateľ) konajúci v rámci predmetu svojej činnosti a žalobca (fyzická osoba) ako spotrebiteľ. So zreteľom na to súd prvého stupňa konštatoval, že ide o spotrebiteľskú zmluvu. Pre spotrebiteľské zmluvy vo všeobecnosti je charakteristické, že v praxi sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom spotrebiteľov, pričom návrhy týchto zmlúv sú vyhotovované na vopred pripravených tlačivách (formulároch) a samotné zmluvy sú uzatvárané tak, že spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť ich obsah. Takto bolo postupované aj v danom prípade. Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, bola formulovaná vo všeobecných poistných podmienkach a stala sa súčasťou neprehľadného textu písaného malými písmenami. Podľa rozhodcovskej doložky všetky vzájomné spory z poistenia mali byť prejednávané v rozhodcovskom konaní. Žalobca pri uzatváraní poistnej zmluvy nebol oboznámený s právnymi účinkami dojednania rozhodcovskej doložky, jej uzavretie si nijakým spôsobom nevymienil a v ničom nemohol meniť obsah všeobecných poistných podmienok. Zmluvné podmienky boli aj v danom prípade vopred dané a spotrebiteľ si nemohol vybrať z viacerých alternatív zmluvných dojednaní. Súd prvého stupňa uzavrel, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná a jej dôsledkom je značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Predmetnú doložku preto posúdil ako neprijateľnú (neplatnú) zmluvnú podmienku, preto žalobe, ktorá vo vzťahu k označenému rozhodcovskému rozsudku bola podaná v zákonom určenej lehote [§ 41 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.)], vyhovel a označený rozhodcovský rozsudok zrušil a v súlade s ustanovením § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. odložil jeho vykonateľnosť. Žalobu žalobcu v časti, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozsudkov Arbitrážneho súdu Košice z 19. januára 2012 sp. zn. 2 C 2933/2012 a sp. zn. 2 C 1342/2012 zamietol z dôvodu, že žalobca žalobu na ich zrušenie nepodal včas, pretože tieto rozhodcovské rozsudky prevzal žalobca 21. januára 2013 a do podania žaloby (15. mája 2013) uplynula lehota dlhšia ako 30 dní. Rozhodnutie o trovách konania si s poukazom na ustanovenie § 151 ods. 3 O.s.p. ponechal na samostatné rozhodnutie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Prešove rozsudkom z 29. mája 2014 sp. zn. 8 Co 10/2014, 8 Co 11/2014, potvrdil rozsudok v napadnutej časti a uznesenia súdu prvého stupňa z 26. novembra 2013 č.k. 16 C 127/2013-219, zamietol návrh žalovanej na prerušenie konania a odmietol odvolanie proti výroku o trovách konania. Pokiaľ ide o potvrdzujúci výrok

rozsudku vo veci samej v odôvodnení uviedol, že odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu je náležité a presvedčivé, preto naň v plnom rozsahu odkázal. Aj podľa názoru odvolacieho súdu predstavuje neprijateľnú (neplatnú) zmluvnú podmienku dojednanie v spotrebiteľskej zmluve, ktoré je obsiahnuté v štandardnej formulárovej zmluve alebo vo všeobecných poisťných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Konštatoval, že rozhodcovskú doložku v predmetnej veci si žalobca osobitne nevyjednal. Žalovaná v konaní neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala svoje tvrdenia o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej doložky. Zhodne so súdom prvého stupňa dospel k názoru, že žalobca mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všeobecným obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania uzavrel, že je opodstatnený záver, podľa ktorého žalobcovi neboli poskytnuté žiadne informácie o dôsledkoch výlučného riešenia sporov v rozhodcovskom konaní v zmysle uzatvorenej rozhodcovskej doložky, a tiež, že vzhľadom na neplatnosť rozhodcovskej doložky chýbal v danom prípade rozhodcovskému súdu základný predpoklad pre rozhodnutie sporu v rozhodcovskom konaní. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). Zamietnutie návrhu žalovanej na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. odôvodnil tým, že hoci vo veci II. ÚS 382/2013 sa pred tým istým senátom Ústavného súdu Slovenskej republiky rieši obdobný prípad ako vo veci II. ÚS 499/2012, v tomto náleze nebolo vyslovené stanovisko k platnosti alebo neplatnosti rozhodcovskej doložky. Odmietnutie odvolania proti výroku súdu prvého stupňa, ktorým rozhodol, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, odôvodnil ustanovením § 218 ods. 1 písm. c/, § 202 ods. 3 písm. a/ O.s.p., pretože ide o uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania a proti takému uzneseniu odvolanie nie je prípustné. Ako správne potvrdil uznesenia súdu prvého stupňa o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok za odvolanie, keď prvostupňový súd správne výšku súdneho poplatku určil podľa položky 3 písm. c/ Sadzobníka súdnych poplatkov a nie ako sa žalovaná mylne domnieva, že výška súdneho poplatku mala byť určená podľa položky 1 písm. b/ sadzobníka.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu, do jeho prvých troch výrokov, podala žalovaná dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 237 písm. f/ O.s.p. namietajúc, že jej postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Uviedla tiež, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Podľa jej názoru odvolací súd neodôvodnil dostatočne presvedčivo, prečo súd prvého stupňa nevykonal dôkaz ňou navrhnutý – výsluch sprostredkovateľa poistenia. Tvrdila, že pokiaľ oba súde nepovažovali listinný dôkaz (záznam sprostredkovateľa poistenia o potrebách a požiadavkách klienta) za adekvátne preukazujúci individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky, museli im byť známe zákonné povinnosti sprostredkovateľa poistenia ukladajúce vyrozumieť klienta s alternatívnou formou riešenia sporov. Navrhované dôkazy mali byť preto vykonané a vyhodnotené. Pritom práve nevykonanie dokazovania záznamom sprostredkovateľa poistenia a výsluchom sprostredkovateľa poistenia viedlo k nesprávne rozhodnutiu vo veci. V ďalšom dovolateľka konštatovala, že v konaní boli nesprávne skutkovo vyhodnotené obsahové zložky všeobecných poistných podmienok, osobitných zmluvných dojednaní, rozhodcovskej doložky a záznamu sprostredkovateľa poistenia o požiadavkách a potrebách klientov. Rozhodcovská doložka, ktorá je súčasťou osobitných zmluvných dojednaní bola jednoznačne formulovaná tak, že každý poistenec rovnako má dve rovnocenné možnosti toto zmluvné dojednanie akceptovať alebo neprijat'. Dovolateľka namietala aj nesprávne právne posúdenie charakteru tohto sporu – podľa jej názoru nejde o spotrebiteľský spor. V danom prípade bola totiž podaná žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku, preto v konaní mal byť preskúmaný postup rozhodcovského súdu, ktorý bol zavŕšený vydaním označeného rozhodcovského rozsudku. Mala za to, že nie je možné stotožniť sa so všeobecným záverom súdov, že rozhodcovská doložka v spotrebiteľských zmluvách je neplatná, lebo nebola individuálne dojednaná a zakladá rozpor s dobrými mravmi. V tejto súvislosti upriamila pozornosť na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. júla 2013 sp. zn. II ÚS 499/2012, ktorý v prípade obdobnej rozhodcovskej doložky rozhodol o porušení jej práv zaručených v čl. 48 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uviedla aj to, že oba súde aplikovali vnútroštátne normy zamerané na ochranu spotrebiteľa, ktorých východiskom je smernica 93/13/EHS, boli preto povinné rovnako interpretovať a aplikovať právne normy v súvislostiach a s prihliadnutím na zámer tejto smernice obsiahnutý v jej 19. bode odôvodnenia, ktoré sa týka poistných zmlúv. Poukázala na nesprávny preklad smernice slovenským zákonodarcom a nadväzne na to nesprávnu implementáciu medzi tzv. neprijateľné podmienky, čo malo podľa jej názoru za následok vylúčenie použitia rozhodcovského konania v spotrebiteľských zmluvách. Podľa jej presvedčenia nemôže súd v dôsledku individuálneho dojednania rozhodcovskej doložky skúmať prípadnú nerovnováhu

v právach a povinnostiach zmluvných strán. Navyše, sudy nevykonali test primeranosti v zmysle čl. 19 Smernice a nezabezpečili si ani objasnenie skutkového stavu potrebného na vyslovenie správnych právnych záverov o individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky. V závere dovolania žalovaná ešte citovala rozhodnutia vydané v iných konaniach, v ktorých bola otázka individuálnosti dojednania rozhodcovskej doložky posúdená inak. Dôvody dovolania proti druhému a tretiemu výroku napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa konkrétne neuviedla. Navrhla zrušiť rozsudok odvolacieho aj prvostupňového súdu, predtým rozhodnúť o prerušení dovolacieho konania do rozhodnutia Ústavného súdu pod sp. zn. II. ÚS 382/2012 a odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia

Žalobca sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku v zmysle § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s ustanovením § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia odvolania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu iba v prípadoch v zákone výslovne uvedených (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie

prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Žalovanou napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku, proti ktorému je dovolanie prípustné podľa týchto ustanovení.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. a tiež dovoláciu argumentáciu žalovanej sa najvyšší súd neobmedzil len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku (§ 238 O.s.p.), ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej len "§ 237 O.s.p."). Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (por. R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a existencia týchto vád v dovolacom konaní ani nevyšla najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Z obsahu dovolania vyplýva námietka žalovanej, že v konaní jej bola odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie

taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok.

Žalovaná súdom nižších stupňov vytýka, že sudy nebrali do úvahy ňou predložené návrhy a dôkazy, a preto neúplne zistili skutkový stav veci.

Právomoc súdu konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Procesné dokazovanie je objektívnym právom upravený postup občianskoprávneho súdu, ktorého cieľom je získanie skutkových a právnych poznatkov významných pre rozhodnutie vo veci samej. Procesné dokazovanie je výhradne zákonom upravený postup súdu. Na procesné dokazovanie je jediným oprávneným subjektom súd. Len súd je v rámci jeho právomoci oprávnený a povinný vykonávať procesné dokazovanie. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (porovnaj § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (R 125/1999, R 6/2000). K rovnakým záverom dospel najvyšší súd aj v ďalších rozhodnutiach, napr. sp. zn. 3 Cdo 238/2013, 3 Cdo 434/2013, 3 Cdo 384/2013, 5 Cdo 100/2010, 7 Cdo 405/2014, 1 Cdo 362/2013, 2 Cdo 58/2013, 2 Cdo 113/2013, 4 Cdo 163/2013.

Pokiaľ ide o námietku žalovanej spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno dosiahnuť nápravu len výslovne uvedených procesných väd (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) alebo hmotnoprávných nesprávností posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Dovoláním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Potvrďuje to aj ustanovenie 243a ods. 2, veta druhá O.s.p., v zmysle ktorého dovolací súd nevykonáva dokazovanie.

Žalovanou namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, ku ktorým dospeli v procese dokazovania, môže zakladať tzv. inú vadu konania; v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde ale o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 362/2013, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávnosti v súdnom konaní dôjde, nie je ňou znemožnená realizácia procesných oprávnení účastníka konania.

Z dovolania je tiež zrejmá námietka žalovanej, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania.

Podľa § 132 O.s.p., dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 133, § 134, § 135 O.s.p.). Ťažisko dokazovania je v procesnom postupe súdu prvého stupňa; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 ods. 3 až 5 O.s.p.). Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.). Vzhľadom na to, že najvyšší súd nevykonáva dokazovanie, nemôže ani – len na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov vykonaných prvostupňovým alebo odvolacím súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké (rovnocenné) podklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto

dôvodu vecne nesprávne, to ale ešte samo osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – por. § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Žalovaná v dovolaní namieta, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); niektoré formulácie zvolené v tomto mimoriadnom opravnom prostriedku nasvedčujú tomu, že s nesprávny právny posúdením veci spája procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Právny posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávny právny posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je najvyšším súdom považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (len) procesne prípustné dovolanie (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); zároveň je zhodne zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá procesnú prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (por. R 54/2012, ale aj ďalšie rozhodnutia, napr. sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010).

I keby teda boli opodstatnené tvrdenia žalovanej o nesprávnom právnom posúdení veci, na ktorom spočíva dovolaním napadnuté rozhodnutie (dovolací súd ho z uvedeného aspektu neposudzoval), žalovanou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 237 O.s.p.

Žalovaná dovolaním napadla aj výrok rozsudku, ktorý sa týkal odmietnutia odvolania proti výroku, ktorým súd prvého stupňa rozhodol, že o trovách konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Dovolanie v tejto časti smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, ale má charakter uznesenia (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu uvedeného výroku rozhodnutia odvolacieho súdu treba prípustnosť dovolania smerujúceho proti nemu posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p. v znení účinnom do 31. decembra 2014 – ďalej len „§ 239 O.s.p.“).

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydaného vo forme uznesenia sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu, alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ (§ 239 ods. 1 písm. a/, b/ O.s.p.). Dovolanie je prípustné proti potvrdzujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na poklade cudzozemského rozhodnutia, alebo ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p.).

Dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu (uznesenie o odmietnutí odvolania) nevykazuje niektorý zo znakov uznesení uvedených v citovaných ustanoveniach, je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa § 239 nepripúšťa.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo

v tej istej veci sa už prv začalo konanie, sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát).

Dovolateľka procesné vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, a g/ O.s.p. nenamietala a tieto ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

So zreteľom na dovolateľkou uvádzané skutočnosti zameral sa dovolací súd osobitne na otázku, či konanie odvolacieho súdu nie je postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takým rozhodnutím môže byť napríklad aj uznesenie, ktorým odvolací súd odmietne odvolanie, hoci na jeho odmietnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky (rozhodnutie uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR pod č. 23, ročník 1994).

K tvrdenej vade tým, že odvolací súd odmietol odvolanie žalovanej ako neprípustné však nemohlo dôjsť, pretože v danom prípade odvolanie smerovalo proti uzneseniu, ktorým sa upravuje vedenie konania (súd prvého stupňa rozhodol, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnom rozhodnutí vo veci samej). Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd správne odmietol odvolanie žalovanej smerujúce do tohto výroku s poukazom na ustanovenie § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., ako neprípustné. Odmietnutím odvolania preto odvolací súd neodňal oprávnenej možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p., neznemožnil jej realizáciu tých procesných práv, ktoré jej Občiansky súdny poriadok priznáva na zabezpečenie jej práv a právom chránených záujmov.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, najvyšší súd jej dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania

(z procesných dôvodov) sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Pokiaľ ide o návrh dovolateľky na prerušenie dovolacieho konania do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 382/2013, dovolací súd návrh ako nedôvodný zamietol po zistení, že Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 30. septembra 2014 sp. zn. II. ÚS 382/2013 rozhodol, že základné práva žalovanej podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutiami Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 1 CoE 171/2011 z 23. júna 2011 a sp. zn. 1 CoE 418/2011 z 8. augusta 2011 a postupom a rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 1/2012 z 21. marca 2012 a sp. zn. 5 Cdo 112/2012 z 22. novembra 2012 porušené neboli, a sťažnostiam žalovanej vo zvyšnej časti nevyhoveli.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na jej priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. júla 2015

JUDr. Edita B a k o š o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová